

"TÄÄ POIKA OLI ASTUNUT KISSAN,
HÄNNÄN PÄÄLLE, JA SITTE SE ISÄ OLI
OSTANUT SILLE LAHJAN. MUT SIT SE EI SAANUT SITÄ,
KUN SE OLI OLLUT TUHMA."

"ISÄ LAITTOI SEN JÄÄHYPENKILLE.
ISÄ SATUTI, SE REPI SEN PAITAA."

Mitä on lasten kaltoinkohtelu tänä päivänä?

Satu Keisala
Projektipäällikkö, KM
Ensi- ja turvakotien liitto

Kaikki lähtee perustarpeista

Fyysiseen kasvuun ja kehitykseen liittyvät tarpeet

- Hoito, ravinto, lepo ja uni, liikunta, vaatetus jne.
- Terveystenhoito, koulutus
- Suojelu, ohjaus, fyysisen turvallisuuden tekijät

Tunne-elämän ja sosiaaliseen kasvuun ja kehitykseen liittyvät tarpeet

- Turvallinen kiintymys, toisiin liittyminen, vuorovaikutus, ”olla jonkun mielessä”
- Tulla kohdatuksi omana ainutkertaisena itsenään
- Kokea hyväksyntää, hoivaa ja huolenpitoa, läheisyyttä, jakamista
- Kokea iloa, arvostusta ja kannustusta
- Kasvaa itsenäiseksi, toteuttaa itseään ja omia vahvuuksiaan

Keitä ovat nämä lapset...

- Lapseen omassa kodissaan kohdistuneen väkivallan vuoksi vammautuu vakavasti **n. 300** lasta ja kuolee **10-15** lasta vuosittain (OM, 2013)
- Poliisin tietoon tulleet lapseen kohdistuneet seksuaalirikokset v. 2014 **1440 kpl** (Stat.fi, poliisin tietoon tullut rikollisuus 2014)
- Lastensuojelun piirissä olevat lapset (THL, 2013)
  - Avohuollossa **7,3%**
  - Sijoitettuna **1,2%**
- Lapsi perhe/parisuhdeväkivallan kokijoina/todistajina **17%** (Oranen ym, 2001)
- Fyysinen kuritusväkivalta n. **45%** (Ellonen, 2012)
- Emotionaalinen väkivalta ja laiminlyönti??

Mikä on väkivaltaa tai laiminlyöntiä kasvatuksessa – kenen mielestä?

- Suomalaisien asenteet kasvatuksessa käytettävää väkivaltaa ja laiminlyöntiä kohtaan ovat tiukentuneet – 15% hyväksyy jossain tilanteissa (8% lapsitalouksista)
- Kasvatustehtävästä voi ja tulee suoriutua täysin ilman väkivaltaa
→ henkinen väkivalta?
- Laiminlyönnin rajat ovat yksilöllisemmät
→ miten opettaa syy-seuraussuhteita turvallisesti, minkä ikäisen voi jättää yksin kotiin, nukkumaan ilman ruokaa rangaistuksena?

Entä lapsen ainutkertaisena kokemuksena ja tunteena?

Lapsen kaltoinkohtelu, nelikenttä

Väkivalta (tekeminen)

Laiminlyönti (tekemättä jättäminen)

Fyysinen

Ruumiillinen väkivalta (lievä/vakava)

- * Lyöminen
- * Potkiminen
- * Ravistelu
- * Polttaminen
- * Huumaaminen
- * Läpsiminen
- * Töniminen
- * Repiminen
- * Tukistaminen, luunapit

Fyysinen laiminlyönti

- * Hoito
- * Ikätasoiset virikkeet
- * Turva ja suojelu
- * Koulutus
- * Terveys ja terveydenhoito
- * länmukainen valvonta ja ohjaus
- * Suojelu
- * Vaatetus
- * Ravinto ja hygienia
- * Asuinolosuhteet

Emotionaalinen

Henkinen / emotionaalinen väkivalta (emotional abuse)

- Kuvaa lapsen ja vanhemman välisiä **tapahtumia / tilanteita**
- Väkivallalla uhkaaminen /symbolinen aggressio
- Näkymättömäksi tekeminen
- Verbaalinen loukkaaminen
- Nöyryyttäminen ja halveksinta
- Pelottelu
- Eristäminen
- Korruptio
- Tunkeilevuus

Henkinen / emotionaalinen laiminlyönti (emotional neglect)

- Kuvaa lapsen ja vanhemman välistä **suhdetta ja vuorovaikutusta**
- Vanhempi ei ole emotionaalisesti lapsen saatavilla
- Kielteinen asenne ja suhtautuminen lapseen
- Kehityksellisesti epäsopeva vuorovaikutus lapsen kanssa
- Kyvyttömyys tunnistaa lapsen yksilöllisiä rajoja
- Kyvyttömyys tukea lapsen sosiaalista sopeutumista

Psykologinen kontrolli

Seksuaalinen hyväksikäyttö

Lapselle seipitetty / aiheutettu sairaus

Mitä tarvitaan?

- Tietoisuutta ja tietoa
- Osaamista
  - tunnistaa
  - puuttua
  - työskennellä eri tasoilla - lapsi, vanhempi, perhe
- Keinoja, menetelmiä
  - ennaltaehkäisevästi ja korjaavasti!
- Työyhteisön tukea
- Verkostoja

Kiitos!

www.turvakoti.net → Perhe ja vanhemmuus

www.tunteasaa.fi

<http://www.ensijaturvakotienliitto.fi/tyomuodot/kannustaminen-vahvaksi-hanke/>